

پوشگاه علم انسانی و مطالعات تربیتی
سال پنجم علوم انسانی
یادگار فامه
دکتر محمد ابراهیم باستانی پاریزی

● با مقالاتی از: احسان اشراقی - محمدرضا شفیعی کدکنی - علی محمد حق شناس -
عباس زریابخویی - همایون صنعتی - عبدالکریم تمنا و حسن نیکبخت

شمارهٔ چهل و ششم بخارا همزمان است با هشتادمین سال تولد استاد دکتر محمدابراهیم باستانی پاریزی. راقم این سطور یکبار در هفتاد سالگی دکتر باستانی (دوران مجلهٔ کِلک) قصد کردم شماره‌ایی از آن مجله را به افتخار هشتادمین سال تولد استاد منتشر کنم که با کار شکنی‌های فروتنانهٔ ایشان مواجه شدم. اینک در آستانهٔ هشتادمین سال تولد موفق شدیم گفتگویی کتبی با ایشان انجام دهیم که خواهید خوانند. مابقی کار را هم بدون اطلاع ایشان پیش بردیم. در این گفتگو یک دور کامل زندگی و آثار دکتر باستانی را با ایشان ورق زده‌ایم و برای اولین بار نکاتی از این زندگی پُر بار گفته شده است.

در این شمارهٔ بخارا سخن از مردی است که از کرمان برخاسته است. و متجاوز از شش دههٔ عمر شریف خود را صرف فرهنگ و تاریخ ایران و کرمان کرده است. به جرأت می‌توان گفت که در تاریخ کرمان مردی همچون دکتر باستانی پاریزی نبوده که اینچنین خود را وقف تحقیقات دربارهٔ کرمان کرده باشد. و به تمامی زوایای تاریخ، فرهنگ، هنر، فرهنگ مردم و پیشینهٔ تاریخی اثر پرداخته باشد. هزاران صفحه کتابهای دکتر باستانی پاریزی گواهی است بر این مدعا. اساساً هویت تاریخی و فرهنگی کرمان با نام وی آثارش گره خورده است.

باستانی پاریزی هفده ساله بوده که در کرمان کتاب «پیغمبر دزدان» را به چاپ رسانیده و از آن روز تا اکنون قلم را به زمین نگذاشته است. شصت و دو کتاب از وی منتشر شده که هر کدام بارها

● دانشگاه کمبریج (سپتامبر ۹۵) از راست: دکتر باستانی پاریزی - زیپولی - متوکیان و دهباشی به تجدید چاپ رسیده است.

شیوه تاریخنگاری دکتر باستانی خاص خود اوست و به همین روش بوده که هزاران نفر را که از خواندن تاریخ گریزان بودند به مسایل تاریخی علاقمند کرده است. دکتر باستانی را «صیاد لحظه‌های تاریخ» نامیده‌اند. لحظه‌هایی که شاید به نظر کمتر مورخی رسیده باشد. او علیرغم احترام به مورخین و شیوه‌های تاریخنگاری راه خود را می‌رود و در این راه شما با زوایایی از دورانها و حوادث تاریخی آشنا می‌شوید که نوعی حضور تاریخی را برای شما ایجاد می‌کند. در شیوه تاریخ‌نویسی او به روحیات، تصادفات تاریخی، مسایل اقلیمی، خصوصیات فردی، سوابق قومی توجه خاصی می‌شود و مجموعه این ویژگی‌هاست که یک نوع ادبیات تاریخ‌نویسی را به نام دکتر باستانی پاریزی ثبت کرده است. امیدوارم این مجموعه مورد قبول استاد قرار گیرد.

در انتشار این شماره از کمک و یاری خانم آذر ابتهاج و آقایان محسن ظهیر امامی و دکتر محمود امامی بهره‌مند بودیم که همین جا از این دوستان بخارا تشکر می‌کنیم.